

NAKNADA ZA KORIŠTENJE OBJEKATA SIGURNOSTI PLOVIDBE

VRHOVNI SUD REPUBLIKE HRVATSKE

Presuda broj: II Rev-123/1995-2 od 29. listopada 1998.

Vijeće: dr. sc. Ivo Grbin kao predsjednik vijeća,

Miroslava Vekić, Miljenka Vraničar, Tomo Gložinić

i Ivan Mikšić kao članovi vijeća

Obveza plaćanja naknade za korištenje objektima sigurnosti plovidbe na plovničkim putovima teretnih korisnika tih putova, a to su brodari, a ne pomorske agente koji nastupaju u ime i za račun brodarka.

Tužitelj je podnio tužbu kojom potražuje isplatu iznosa od 1.548,64 kn s osnova plaćanja naknade za korištenje, odnosno uporabu objekata sigurnosti plovidbe.

Tuženik u ovom parničnom postupku je agent.

Prvostupanjski sud Trgovački sud u Rijeci presudom br. P-147/93 od 1. ožujka 1994. ocijenio je da poslove uređivanja i održavanja plovnosti putova, postavljanja objekata za sigurnu plovidbu, osiguranje njihova ispravnog funkcioniranja, te druge zakonom propisane poslove obavlja trgovačko društvo "Plovput" (u ovom postupku tužitelj), pa slijedi da je upravo ono aktivno legitimirano potraživati od korisnika objekata sigurnosti plovidbe na moru da plaćaju naknadu. Međutim, prvostupanjski sud je utvrdio da nema pasivne legitimacije na strani tuženog u ovom postupku. U odluci je prvostupanjski sud istaknuo da za obveze koje nastaju u svezi s plovidbom i iskorištavanjem broda odgovara brodar kao korisnik plovne putne, pa je jasno da i naknadu za sigurnost plovidbe za brodove plaća brodar. Tuženi agent nije pasivno legitimiran jer nije ni u ugovornoj ni u izvanugovornoj obvezi prema tužitelju. Naime, ugovorom o pomorskoj agenciji pomorski se agent obvezuje na temelju opće ili posebne punomoći u ime i za račun nalogodavatelja obavljati pomorske agencijske poslove, te poslove pomaganja, posredovanja i zastupanja.

Protiv prvostupanjske presude žalbu je podnio tužitelj. Visoki trgovački sud Republike Hrvatske, kao drugostupanjski sud svojom presudom od 21. ožujka 1995. godine broj PŽ-2928/94-2 potvrdio je presudu prvostupanjskog suda kojom je tužitelj odbijen s tužbenim zahtjevom. Protiv drugostupanjske presude reviziju je izjavio tužitelj zbog pogrešne primjene materijalnog prava. U reviziji navodi da je plaćanje naknade za sigurnost plovidbe agencijski posao, pa je zbog toga tuženik

dužan platiti tu naknadu. Predložio je da Vrhovni sud Republike Hrvatske prihvati reviziju i ukine pobijanu presudu te predmet vrati na ponovno suđenje. Tuženi je dao odgovor na reviziju u kojemu tvrdi da revizija nije dopuštena, jer se odnosi na utvrđeno činjenično stanje, a što se tiče primjene materijalnog prava ističe da tužitelj sam tvrdi da je spornu naknadu mogao tražiti samo od brodarara. Državni odvjetnik, kojemu je revizija također dostavljena radi očitovanja u smislu čl. 390. Zakona o parničnom postupku ("Narodne novine", broj 53/91, dalje ZPP) nije se očitovao na sadržaj revizije.

Vrhovni sud Republike Hrvatske je odlučio da revizija nije osnovana. Ispitujući pobijanu presudu u smislu čl. 386. ZPP utvrdio je da u provedenom postupku nije ostvarena bitna povreda odredbe ZPP iz čl. 354. st. 2. toč. 10., dakle nije ostvaren razlog za reviziju na koji taj sud pazi po službenoj dužnosti. Ostvarenje ostalih bitnih povreda odredaba ZPP iz čl. 354. u svezi s čl. 385. st. 1. toč. 1. i 2. ZPP sud nije ispitivao, budući da te bitne povrede odredbi ZPP nisu bile razlog za izjavljivanje revizije.

Vrhovni sud Republike Hrvatske je odlučio da nije ostvaren revizijski razlog pogrešne primjene materijalnog prava iz čl. 356. u svezi s čl. 385. st. 1. toč. 3. ZPP. Na utvrđeno činjenično stanje nižestupanjski sudovi su pravilno primijenili materijalno pravo. S obzirom na vrijeme, kada je nastao sporni pravni odnos, odnosno kada je nastala sporna obveza primjenjuju se odredbe Zakona o pomorskoj i unutrašnjoj plovidbi ("Narodne novine", broj 53/91). U smislu čl. 680. Zakona o pomorskoj i unutrašnjoj plovidbi agent u ime i za račun nalogodavatelja obavlja plovidbene agencijske poslove. Budući da je tuženik agent to samo po sebi ne znači da je dužan platiti doprinos za sigurnost plovidbe, koju su dužni plaćati brodari. Ta obveza za tuženika ne može nastati već samim time što je on agent, a iz utvrđenog činjeničnog stanja ne proizlazi da bi tuženikova odgovornost mogla biti utemeljena na nekom drugom osnovu. U plovidbenom agencijskom poslu agent obavlja poslove na temelju opće ili posebne punomoći u ime i za račun nalogodavca, a ne u svoje ime i za svoj račun.

Vrhovni sud Republike Hrvatske ocijenio je da nisu ostvareni razlozi za reviziju, i to oni na koje taj sud pazi po službenoj dužnosti, kao ni oni na koje upućuje revizija. Zbog toga je na temelju čl. 393. ZPP reviziju odbio kao neosnovanu.

Dr. sc. Vesna Skorupan, asistent
Jadranski zavod HAZU

Summary:

*COMPENSATION FOR USE OF FACILITIES PROVIDING FOR THE SAFETY
OF NAVIGATION ON THE NAVIGABLE WATERWAYS*

The obligation to pay compensation for use of facilities providing for the safety of navigation on the navigable waterways shall be borne by beneficiaries of such waterways, that is, ship operators, and not by marine agents who act on behalf and for the account of ship operators.